

2,5-D schets	347
Een subjectief tweedimensionaal beeld met ruimtelijke informatie.	
Aangezichtsexpressie	560
Wordt zowel door het willekeurige als onwillekeurige systeem gecontroleerd, via respectievelijk een willekeurig motorisch script en een automatisch expressief motorisch script. Het is de interactie tussen beide scripts die aanleiding geeft tot de emotionele ervaring of tot de ervaring van een gecontroleerde actie, al naargelang het overwicht van onwillekeurig of willekeurig systeem.	
Absolute drempel	283
Welke intensiteit moet de fysische prikkel hebben opdat deze aanleiding geeft tot een gewaarwording. Er wordt echter nooit zo'n sterk afgelijnde curve gevonden.	
ACT	230
Adaptive Control of Thought. Deze theorie is op de grens van cognitieve psychologie. Hij bestaat uit een werkgeheugen, een declaratief geheugen, en een procedureel geheugen. Menselijke cognitie verloopt door middel van activatiespreiding.	
Action slips.....	205
Het vergeten van het originele doel tijdens de uitvoering van een handeling.	
Actor-observator verschil.....	503
Vanuit de positie van actor (diegene die handelt) hebben we meer oog voor situationele invloeden dan vanuit de positie van de observator (diegene die waarneemt).	
ACT-R.....	232
Kent geen onmiddellijk geheugen, het activatiemechanisme is beperkt. Het bestaat uit twee niveaus van beschrijving. Een symbolisch en een sybsymbolisch niveau. Chunks en productieregels vormen de basiseenheden op het symbolische niveau. Het subsymbolisch aspect van de representatie van een chunk betreft de basisactivatie en de associatiesterkte.	
Additief effect	39
Als twee verschillende factoren twee verschillende verwerkingsprocessen (tussen stimulus en reactie) bepalen.	
Aha-erlebnis	604
Het plotseling krijgen van inzicht om het 'probleem' op te lossen.	
Akoestisch onmiddellijk geheugen	197
De proef bestond erin aan te tonen dat foutief oproepen van informatiegegevens uit het onmiddellijk geheugen in hoge mate correleert met foutieve geluidswaarnemingen. Visueel aangeboden informatie wordt in het geheugen getransformeerd in een auditieve vorm waardoor dezelfde fouten zullen voorkomen als bij een geluidswaarneming (aldus Conrad).	
Akt-psychologie	26
Objecten van de psychologie zijn bewustzijnsakten, ze hebben een intentie. Retrospectie is de manier om de mentale akten te observeren.	
Allport en Postman.....	154
Ook proeven gedaan met seriële reproductie.	
Allport	180
Traveling Moment hypothese. De verwerking gebeurt successief.	
Allport	523
Hij maakt de positieve, bewuste motivatie de autonomie en uniciteit van het individu tot uitgangspunten van zijn persoonlijkheidstheorie.	
Ames-kamer	354
Door een vervormde kamer te maken 'zien' wij mensen groter of kleiner dan ze eigenlijk zijn.	

Anderson	230
Heeft een algemeen model opgesteld van de menselijke informatieverwerking, waar bij de procedurele kennis centraal staat. De ACT theorie.	
Anticipatietendens	285
Tegenovergestelde van de perseveratietendens. Dus de proefpersoon verwacht dat prikkel verandert en anticipeert hierop.	
Antrograde amnesie.....	185
Deze patiënten kunnen na het trauma niets nieuws meer leren.	
Antwoordgeneralisering	578
Indien een reactie ten opzichte van een bepaalde prikkel wordt aangeleerd, dan zullen ten opzichte van dezelfde prikkel ander gedragingen die een analogie vertonen met het geleerde gedrag mogelijk ook gesteld worden.	
Antwoordtendensen.....	285
Perseveratietendens en een anticipatietendens.	
Apperceptie	276
Het beperkte gedeelte van ons bewustzijn.	
Apperceptieve visuele agnosie	275
Kunnen hun waarnemingen niet omzetten in gewaarwording.	
Aristoteles.....	106
Heeft verder onderzoek gedaan naar associaties bij het ophalen van informatie uit het geheugen. Zo is er congruentie, contrast, contiguiteitswet (per ophaling beter onthouden).	
Arousal theorie	534
De term arousal verwijst naar het algemene activiteitsniveau in het lichaam. Er zijn vier bronnen van arousal: Driften en stimansen; omgevingsomstandigheden; nieuwe gebeurtenissen; chemische middelen. Een verhoogde arousal helpt bij gemakkelijke of vervelende taken. Het is een beschrijvende theorie.	
Arousal	556
Zie schachter. Verder blijkt dat er niet eens echt arousal moet zijn, maar dat de persoon ervan moet overtuigd zijn dat er arousal is.	
Artificiële intelligentie	611
De mens wordt gezien als een informatie verwerkend systeem. Leren is in deze opvatting de verbetering van algemene cognitieve capaciteiten en hangt nauw samen met creativiteit en probleem oplossen.	
Asch	138
Onderzocht de rol van perceptuele relaties bij het vormen van associaties.	
Asch	480
Deed proeven naar sociaal conformisme.	
Assimilatie-effect	394
Deelgegevens nemen eigenschappen over van het geheel. Heeft als einddoel het perceptueel gegeven te vereenvoudigen.	
Associatieve leertheorieën.....	574
Deze zien het leerproces als een tot stand brengen van stimulus-reactie connecties. De bekrachtiging moet volgen op het stellen van een reactie.	
Associatieve visuele agnosie	275
Patiënten kunnen de vormen wel in zekere mate vormen, maar niet interpreteren.	
Associationistische leertheorieën	605
Volgens deze theorie zijn mensen vooral doeners: Leren vindt plaats wanneer een bepaald gedrag wordt beloond.	

Athematische theorieën	547
Geen fundamentele behoeften vooropgesteld. Allport.	
Atkinson	539
Probeerde de persoonlijkheidspsychologie en experimentele psychologie met elkaar te verbinden. Hij gebruikte nAch als mate voor het plezier beleven in het hebben van succes of om het falen te vermijden.	
Attenuatiemodel van Treisman.	174
Werkt met een filter die geldt op een verzwakking van de informatie van een verworpen kanaal.	
Attributietheorie	545
Stelt de manier waarop mensen oorzaak-gevolg relaties waarnemen centraal. We hebben hier verder te maken met interne en externe attributies.	
Auditieve perceptie	382,443
Ook hierop kan de figuur-achtergrond relatie worden toegepast, Bach en Chopin hebben dit vroeger ook al gedaan.	
Er is ook perceptie die wijst op een derde dimensie. Zachte geluiden lijken van verder te komen dan harde geluiden. Ook het doppler effect zorgt voor de derde dimensie. Door het trage geluid en onze twee oren kunnen wij ook de richting detecteren.	
Augustinus.....	2
Analyse van de menselijke geest. “Cogito ergo sum”	
Ausubel.....	164
Informatie wordt onder een bepaalde (al in het geheugen aanwezige) noemer gebracht. Deed proeven met advanced organizers.	
Autokinetisch effect	424
Oogbewegingen worden proprioceptief niet ervaren, tenzij bij intentionele oogbewegingen.	
Automatisatie modellen.....	474
Een automatisch proces wordt onder andere gekenmerkt door zijn snelheid door een minimaal beroep op ‘resources’ en door zijn dwingend karakter.	
Automatische processen.....	203
Worden geleerd in het permanent geheugen door het vroeger toepassen van gecontroleerde verwerking. Deze is niet beperkt door de capaciteitsbeperkingen, en vereist veel training om aangeleerd te worden.	
Aversie therapie.....	615
Men maakt gebruik van aversieve prikkels als braakverwekkende drugs of elektrische schokken.	
Bandura	608
Heeft als uitgangspunt dat gedrag, cognitieve en andere persoonsgebonden factoren, alsmede de externe omgeving elkaar wederkerig beïnvloeden.	
Bartlett.....	152
In zijn theorie over herinneren spelen gevoelens, schema`s en de persoonlijke verwerking een belangrijke rol. Hij controleerde dit met herhaalde en seriële reproductie. En concludeerde dat reproducties meestal vertekende weergaven zijn van wat meegemaakt werd.	
Hij werkte met verhalen.	
Begin- en eindeffecten	493
Het beginneffect is veel sterker, en eens men een indruk heeft bekomen is die moeilijk aan te passen.	
Begineffect	186
De eerste woorden worden makkelijker overgeplaatst naar het permanent geheugen.	

Behaviorisme.....	15
Wijst en het studieobject en de werkwijze van de introspectiepsychologie af. Het behaviorisme vertrekt van objectieve feiten. Het wordt een Stimulus-Reactie psychologie, geïnspireerd door de conditioneringsproeven van Pavlov. Vertrok van het idee dat men niet door erfelijkheid werd belast.	
Behaviorisme.....	353
Heeft zich in feite bijna niet bezig gehouden met perceptie. (alles is als passief verworven).	
Behavioristen.....	146
Spreken niet van een geheugen. Vergeten zou toe te schrijven zijn aan datgene wat de proefpersonen doen gedurende het retentie-interval.	
Behavioristische theoriën	518
De “drive” theorieën.	
Bekrachtigingsprogramma`s	589
Skinner heeft er vier opgesteld: Fixed interval Schedule, Variable interval schedule, Fixed ratio schedule, variable ratio schedule.	
Benussie-Koffka illusie	343
Door perceptuele structuraties worden de zintuigelijke gewaarwordingen veranderd.	
Bernoulli.....	294
Zag een logaritmisch verband bij het vergelijken van gewaarwordingen.	
Beschrijvend onderzoek	68
Beschrijvend onderzoek bestaat erin gegevens en feiten te verzamelen, er kan geen na dit onderzoek geen verbanden tussen feiten gelegd worden. Men verzameld protocollen, om die vervolgens te coderen.	
Besparingsmethode	113
Door Ebbinghaus voor het eerst gebruikt	
Beta	289
Het al of niet streng zijn bij het geven van JA-antwoorden. Dit is dus het antwoordtendens.	
Beter herinneren	116
Proefpersonen reproduceerden beter als ze eerst een warming up met de instelling hadden gehad. Ook als de gemoedstoestand tijdens de toetsing overeenkwam met die tijdens de bestudering.	
Biologische basis van het gedrag	64
interactionisme, psychofysisch parallellisme, materialisme	
BIP-score	196
Basic period of information processing. De BIP is de tijd in ms die nodig is om één bit informatie te verwerken.	
Blindzien	270
Patiënten die niets kunnen zien, maar wel kunnen reageren op visuele stimuli.	
Boring-figuur.....	369
Figuur met bejaarde vrouw en jong meisje.	
Bottom-up visie van Marr	348
Zie Marr	
Breekpunt	433
Overgang van de ene actie naar de ander.	
Broadbent	171
Heeft een early selectie model opgesteld, een filtermodel voor de selectieve aandacht. Hierin wordt de info eerst opgeslagen in een buffer, waar deze vervolgens via een centrale verwerkingseenheid serieel wordt verwerkt.	

Brown-Peterson Paradigma.....	187
De aard en de moeilijkheid van de tussenliggende taak bepaald de mate van vergeten.	
Bruner.....	352
Heeft de New Look psychologie ontwikkeld.	
Buffer	192
De buffer bevat informatie uit het onmiddellijk geheugen. Een persoon heeft er controle over welke informatie erin geplaatst wordt. De frequentie en de duur dat een item in de uffer verblijft, verhoogt niet noodzakelijk de kans op opname in het permanente geheugen.	
Camouflage	376
Om bepaalde figuren te camoufleren kan de figuur-achtergrond relatie worden gebruikt. Hier speelt ook de kennis van wat gecamoufleerd is een rol.	
Capaciteit.....	191
De beperkte capaciteit (7) van het onmiddellijk geheugen dwingt ons om slim te zijn. Bijvoorbeeld door middel van reconstructies.	
Carpented world hypothese	400
Categorisatie.....	452
Niet elk object wordt als uniek ervaren. Een categorie is een verzameling van objecten die als equivalent kunnen beschouwd worden.	
Causaal/Experimenteel onderzoek	74
Er wordt eerst een hypothese geformuleerd, dan volgt de operationalisatie (hypothese in toetsbare vorm). Dan begint het onderzoek	
Causaliteit.....	427
Het toeschrijven van de kwaliteit van oorzaak van een bepaalde beweging.	
Centrale kenmerken.....	492
De kenmerken die echt verschil maken iemands typering, bv. warm en koel.	
Chunks.....	189
Door bepaalde stukken informatie onder 1 noemer te plaatsen ontstaat een chunk. In totaal kunnen de hersenen 7 plus minus twee chunks onthouden.	
Classificatie van emoties	566
CM-conditie	202
Een zoektaak waarbij over de verschillende beurten de geheugenset nooit afleiders bevat.	
Cocktail party effect	411
Voorbeeld van de wet van continuïteit.	
Cognitief interview.....	210
Mensen worden aangemoedigd om zich voor te stellen onder welke omstandigheden ze de film hadden bekeken en om alle triviale details te rapporteren.	
Cognitieve gedragstherapie	619
Verbale therapie moet gericht zijn op het wijzigen van onaangepaste overtuigingen. Voorbeelden hiervan zijn RET dat vervat is in het ABC model.	
Cognitieve leerpsychologie	598
Tolman beweerde dat leren, vooral bij de mens niet op voldoende wijze kan verklaard worden in stimulus-reactie connecties. Hij heeft de klassieke conditionering met in totaal 3 stellingen aangevallen: Leren verwachten, leren van spatiale verbanden, latent leren.	
Cognitieve motivatietheorieën uit sociale psychologie.....	543
Hierin zijn twee theorieën te onderscheiden: consistentie en attributie theorieën.	
Cognitieve motivatietheorieën, de oude.....	536
Bestempelde cognities als tussenliggende variabelen.	

Cognitieve neurowetenschappen.....	extra
Over PET en adrenaline.	
Cognitieve psychologie	151
Benadruk het bestaan van voorkennis, de aanwezigheid van verstandelijke processen, de invloed van beide op het verwerven en bijhouden van nieuwe kennis, alsook de invloed van beide op het oproepen van deze nieuw verworven kennis.	
Cognitieve psychologie	29
Vertrekt vanuit de stimulus en een reactie met daartussen de tussenliggende variabelen, als bijvoorbeeld verwachtingen van de proefpersoon. Pas grote ontwikkeling na WOII.	
Cognitieve verwerking	177
De proefpersoon haalt geen voordeel uit de categorische natuur van het stimulusmateriaal.	
Cognitieve wetenschappen	48
Gaat over de vraag hoe de hersenen de vele werken verrichten die we aanduiden met emotie, perceptie en categorisatie, denken en geheugen, taal motoriek, aandacht, plannin, bewustzijn en over de vragen hoe de mens aan die vermogens komt en hoe een individu die capaciteiten ontiwkkelt. Hiertoe probeert men bepaalde hersendelen te relateren aan specifieke mentale processen. Hiervoor worden onder meer EEG, PET en MRI gebruikt.	
Cohort-model	243
Werkt met een uniciteitspunt. Snelheids criterium is geen probleem, universiteitsprincipe is wordt opgelost door te melden dat het uniciteitspunt een vollopige woordidentificatie uitvoert.	
Collins en Quillian	214
Hebben onderzoek gedaan naar het hiërarchisch netwerk, tegen hun netwerk: het alles of niets principe geldt niet.	
Common-sense psychologie.....	500
De subjectieve interpretatie en beschrijving van het individu.	
Compliance.....	482
Men neemt het standpunt van de meerderheid over, zonder begrip hiervoor te zoeken. Deze beïnvloeding zal relatief van korte duur zijn.	
Conditionering.....	360
Kan inderdaad leiden tot koppeling van een illusoire waarneming aan een aanvankelijk neutrale stimulus.	
Conditionering.....	577
Dit kan op verschillende manieren: simultaan, vertraagd, spoor, temporeel. Ook alphaconditionering, onderscheidingsconditionering.	
Connectionisme	40
Heeft als uitgangspunt een hersen-metafoor. Elke synaps krijgt een gewicht. Kennis zou vervat zitten in de gewichten van de synapsen dus in de sterkte van de verbindingen tussen de units.	
Werkt met de “hundred-step rule”, waarin wordt voorgesteld dat 100-den processen parallel van elkaar verlopen.	
Consistentietheorie	543
Menselijk motivationele processen zijn beschrijfbaar vanuit de fundamentele behoefte om tussen cognities of sets van cognities een evenwicht te handhaven. De belangrijkste theorie is de cognitieve dissonantiethorie van Leon Festinger	
Consolidatietheorie.....	110
Rond het jaar 1900 werden voor het eerst fysiologische processen verantwoordelijk gehouden voor het memoriseren, het fysiologisch patroon zou zich later consolideren en	

na verloop van tijd wordt dit uitgewist. Hebb is de eerste die het fysiologisch onderbouwt.	
Constantie-hypothese	341
Veronderstelt dat er een één-op-één verband bestond tussen fysische prikkels en elementaire gewaarwording.	
Contigent pad	542
Een reeks prestatietaken waarbij succes in de eerste stap of taak een noodzakelijke en voldoende voorwaarde is om de daaropvolgende prestatietaak aan te vatten.	
Contrast-effect	394
Een deelgegeven kan omwille van zijn integratie met het geheel tegenovergestelde eigenschappen overnemen. Heeft als einddoel het perceptueel gegeven te vereenvoudigen.	
Controleerbaar	502
Bijvoorbeeld hulp bij een examen.	
Conversion	483
Standpunten van minderheden worden overwogen door personen zelf. Hier wordt over nagedacht, dus de invloed zal langdurig zijn en de ideeën van de minderheid zullen geïnternaliseerd worden.	
Copernicus, Nicolaus	4
Heliocentrisme (Giordano Bruno, nog een stap verder)	
Coren	379,381
Heeft onderzoek gedaan op de diepte illusoire dimensie.	
Correlatieonderzoek	71
Statische technieken om verbanden te leggen.	
Cortisol	extra
Een overmaat aan cortisol in het lichaam, maakt de hippocampus kleiner.	
Covariantieprincipe	500
Houdt rekening met drie factoren: consensus, specificiteit, consistentie.	
Craik en Lockhart	245
Hebben de drie geheugen systemen opgesplitst met hun levels of processing. Hierop zijn twee soorten van kritieken gekomen: ten eerste zou hun theorie bestaan uit een kringredenering, ten tweede hebben ze constant de zelfde retentietoets.	
Cramer	294
Zag een kwadratisch verband bij het vergelijken van gewaarwordingen.	
CS	208
Contention scheduling. Controleert het gedrag zolang schemata het alleen afkunnen.	
D'Ydewalle	143
Manipuleerde het verwachte tijdstip van ondervraging. De werkhypothese was dat de verschillen in verwachte tijdstip van de ondervraging een variatie van de open-taakspanning impliceerde. Angstige en neurotische personen leren beter en onthouden meer wanneer zij een uitgestelde ondervraging verwachten.	
Darwin	483
Emotie wordt op een eenduidige wijze uitgedrukt. Deze expressie moet op haar beurt een eenduidige interpretatie geven. Gevoelsuitdrukkingen zijn volgens hem universeel en zijn aangeboren in plaats van aangeleerd.	
Darwin, Robert	5
Struggle for life	
Delboeuf	296
Werkte met kleurschijven. Hij argumenteerde dat gewaarwordingen niet als grootheden	

mogen opgevat worden en dat ze bovendien in het bewustzijn niet zomaar gerelateerd zijn aan de begrippen ‘groot’ of ‘klein’.	
Delboeuf	395
Kleine verschillen worden door assimilatie weggewerkt, en grote verschillen door contrast verduidelijkt.	
Delta	289
Index om de afstand van de curve ten opzichte van de diagonaal numeriek uit te drukken. Ook wel de gevoeligheid	
Deltarule	45
Een krachtige leeralgoritme	
Denkpsychologie	22
Ontstaan nadat de ideeën van Wundt niet correct bleken. Het associationisme en de sensualisme (denken in beelden) bleken niet houdbaar te zijn.	
Derde gestaltwet	405
De groeperingswetten.	
Descartes	108
Heeft het over een lichamenlijk en een spiritueel geheugen. Onder het lichamenlijk geheugen beschreef hij ondermeer het spiergeheugen. Verder had hij het over spoorversterking.	
Descartes, Rene	3
Res extensa, res cogitans (dualistisch interactionisme)	
Dieptepsychologie	119
Geheugen volgens Freud	
Dieptepsychologie	53
Diepterepresentatie	229
Deze kan onderverdeeld worden in een letterlijke en een propositionele representatie.	
Dieptezicht	438
Hierbij hebben oogconvergentie en accommodatie een grote rol. Aanwijzingen voor diepte zijn: Interpositie, relatieve grote, relatieve hoogte, textuurgradienten, schaduweffecten, atmosferisch perspectief. Er zouden geen hogere cognitieve factoren bijdragen bij het tot stand komen van de diepteperceptie.	
Differentiële drempel	290
Proefpersonen moeten twee prikkels met elkaar vergelijken, hier is geen echte drempel te bepalen.	
Differentiële psychologie	91
Beschrijft de verschillen tussen mensen, en probeert deze te verklaren door onder meer te bepalen wat het relatief belang is van erfelijkheids en milieufactoren.	
Dissonantietheorie van Festinger	543
Dissonantie activeert dissonantie reducerend gedrag. Dissonantie werkt als een drive die het gedrag opwekt.	
Doelgerichtheid	507
Een instinct is volgens McDougall doelgericht.	
Dominantie van het globale	363
Globale kenmerken worden sneller verwerkt dan de lokale kenmerken.	
Donders	37
Ontdekte dat een beslissing tijd koste.	
Doppler effect	443
Geeft auditieve waarneming een derde dimensie.	
Draagwijdte	388
Perceptuele illusies worden bestudeerd in ‘arme’ situaties.	

Dreig-interferentie	478
Variant op stroop test. Aan depressieve patiënten werd eerst gewone strooptest voor gelegd, daarna een rij met neutrale en negatieve woorden in verschillende kleuren waarbij ook weer alleen de kleur moet benoemd worden. Daarbij geldt nog dat angst en selectieve aandacht voor dreiging elkaar versterken.	
Drempel	285
De absolute drempel correspondeert met de kritische prikkelintensiteit. De drempel is de plek waar 50% van de proefpersonen een toon wel of niet hoorden.	
Driedimensionele illusies	396
Drive	518
Een conditie van het organisme gebaseerd op een biologisch te kort of op pijnlijke stimulering.	
Droomanalyse.....	119
Freud wil hiermee aantonen dat wat in ons geheugen blijft, zomaar niet passief bewaard wordt. Een droom is een kristallisatie van een hele reeks gebeurtenissen uit het verleden.	
Dubbelblind experiment	81
Dubbele-taak techniek	39
Werkt met een primaire en secundaire taak. Hoe meer tijd het duurt om op de secundaire taak te reageren, hoe moeilijker de primaire taak is voor de hersenen.	
Dubbelzinnige figuren.....	365
Een waarnemer kan nooit de twee structuraties tegelijkertijd zien.	
Duivenhok	106
Kennis bezitten betekent de vogel in je hok hebben, kennis hebben betekent dat je de vogel in je hand hebt. Door een verkeerde vogel te pakken kan verkeerde informatie worden opgehaald. Deze theorie is ook door Plato opgezet, hiervan vinden wij ook nog dingen terug als opslagduur, opslagcapaciteit, zoekprocessen.	
Duncker	426
Heeft de referentie-kader hypothese opgesteld.	
Ebbinghaus	112
Bestudeerde het geheugen door middel van de besparingsmethode. Hij mat de tijd die verliep tussen de aanbieding en reproductie en het aantal herhaling dat nodig is om iets te leren. De besparingsindex is een zeer gevoelige maat van het onthouden. Hij leerde zinloze reeksen van lettergrepen (dus niet zoals lang vertaalt reeksen zinloze lettergrepen). Via honderden proeven waarvan hij zelf de proefpersoon was heeft hij een vergeetcurve opgesteld.	
Echoisch geheugen.....	169
Als proefpersonen van 2 oren de reeks cijfers kon herhalen, dan vermengden zij in hun reproductie nooit de twee reeksen. Is van langere duur dan het iconische geheugen.	
Ecologische hypothese	400
ECT	111
Techniek om later de consolidatie te toetsen, door middel van geïnduceerde elektrische storingen. Dit gaf als neveneffect geheugenverlies.	
Eerste gestaltwet.....	360
De wet van de figuur-achtergrond waarneming. De figuur-achtergrond relatie is vaak het eerste wat wordt waargenomen.	
Effecten	
proefleiders.....	79

Ego	508
Werkt volgens het realiteitsprincipe en houdt contact met de buitenwereld.	
Ehrenfels, Christiaan von	27
Ontdekte dat de configuraties van gewaarwordingen een extra opleverden.	
Ehrenstein-illusie.....	379
Werkt op illusoire diepte dimensie.	
Eidetische beelden.....	168
Sommige mensen kunnen beelden als een soort foto in hun geheugen aanwezig blijven.	
Het eidetische beeld is niet zo gedetailleerd als de term fotografisch suggereert.	
Elaborative rehearsal	193
Bestaat in het beter verwerken van de informatie gegevens.	
Emoties.....	483
De perceptie van emoties. Volgens Darwin kunnen deze op 1 manier worden herkend.	
Emoties.....	553
Episodisch geheugen	102
voor essentieel autobiografische ervaringen	
Episodisch geheugen	222
Is een gebeurtenis-specifiek dus subjectief geheugen. Het is in constante staat van verandering. Context afhankelijk. Informatie in dit systeem is ook veel kwetsbaarder.	
Es	507
De bron van alle psychische energie. Wordt gekenmerkt door primair-proces denken.	
Eugenetica	486
Het tot stand brengen van een beter ras door middel van selectieve voorplanting.	
Event perception.....	431
Waarneming van bewegingen en zich continue in de tijd voltrekkende veranderingen in objecten.	
Externe inhibitie	577
Faciale feedback hypothese.....	560
Uitgangspunt hiervan is dat de terugkoppeling van de reacties van de aangezichtsspieren aanleiding geeft tot emoties. Vergelijk James-Lange theorie.	
FAN	231
Het aantal feiten dat van een concept bestudeerd is. Hoe meer FAN`s, hoe meer feiten met een concept zijn verbonden, des te langer de patroonherkenning duurt.	
Fechner	299
Aan de hand van differentiële drempels, en de weberfractie kan een proefpersoon zeggen of een gewicht 2 of 3 keer zwaarder is dan een ander.	
Figuur	365
Kleinere prikkel configuraties zullen als figuur worden gezien. Ook iets wat gesloten is wordt als figuur gezien, verder nog de eenvoud, relevantie en mate van aantrekkelijkheid.	
Fischer	375
Heeft ontwikkelde progressief gewijzigde figuren gemaakt.	
Flashbulb memory.....	125
Een herinnering waarbij niet alleen het bericht, maar ook de omgeving is vastgelegd. Dit hoeft niet altijd betrouwbaar te zijn. Afhankelijk van de leeftijd, bij jongeren beter. Hoe angstiger kinderen zijn hoe scherper hun herinneringen.	
Flexibiliteit	46
Een parallel systeem is flexibeler dan een sequentieel systeem. Een mooi voorbeeld waarom computers niet flexibel zijn, is omdat ze niet niet-monotoon kunnen redeneren.	

Fobische angsten	594
Deze worden door Mowrer verklaard met de tweevoudige-leerproces theorie.	
Forsters autonome zoekmodel.....	241
Een tweetrapsmodel van lexicale toegang. Eerst worden eerste letters opgezocht in een bin (een lijstje) die geordend staat op frequentie. Als het wordt geïdentificeerd, wordt de betekenis opgezocht in de masterfile. Het model kan aan het snelheids criterium voldoen. Het voldoet niet aan het uniciteitscriterium, omdat het geen goede reden kan geven om sommige woorden af te kappen en anderen niet.	
Fraser illusie	387
Voorbeeld van tweede gestaltwet.	
Freud Sigmund	6
De wil is gedetermineerd en wordt door het onbewuste gedomineerd.	
Freud.....	134
De grootste verdienste van Freud voor de geheugenpsychologie is de benadrukking van het belang van de emotionele context bij geheugenverschijnselen.	
Freud.....	507
Heeft volgens de psychoanalyse ook motivatie onderzocht met soort van instincten. Instincten zijn volgens hem zelfbehoud en soortbehoud. Later werkt hij met het Es, Ego, über-ich.	
Freud, Anna	130
Heeft veel gewerkt aan het idee dat “verdringing” ten grondslag ligt aan psychogene amnesie.	
Freud, Sigmund	53
Beweert dat het menselijk gedrag hoofdzakelijk bepaald wordt vanuit drijfveren, instincten en verlangens. Kon niet werken met hypnose en dusdanig overgestapt naar het gebruik van vrij associaties.	
Fysische beweging	425
Perceptie van beweging bij aanwezigheid van fysische beweging. Om accurate visuele bewegingsperceptie te bekomen moet, bij oogbeweging, de oorsprong van de beeld beweging bepaald worden.	
Ganzenkuikens	509
Gecontroleerde processen	203
Doen een beroep op de beperkte verwerkingscapaciteit of aandacht van het onmiddellijk geheugen. Ze worden makkelijk geleerd en veranderd.	
Gedragstherapie.....	613
Beoogt het gedrag zelf te veranderen met technieken die worden afgeleid uit de leertheorieën.	
Geestesoog	441
Het beeld dat het cyclopisch oog waarneemt is te construeren door de beelden van het linker en rechter oog overelkaar heen te leggen, zodat de twee uiteindes precies in het geestesoog samenvallen.	
Geheugen in enge zin	100
Het oproepen van informatie als daarom wordt gevraagd.	
Geheugen in ruime zin	100
De invloed van vroegere ervaringen op de huidige gedragingen zonder dat de persoon zich bewust inspant om die ervaring uit het verleden op te roepen.	
Geheugenpresentaties.....	259
Uitgelegd door drie soorten factoren: De aanwezige specifieke voorkennis, het ontwikkelen van een efficiënte “retrieval structure” en enorm veel oefening van onthouden van reeksen gegevens.	

Geluidsperceptie.....	382, 407
De wet van nabijheid vormt de basis voor ritme in een melodie.	
Gerichte aandacht.....	410
Het volgen van de informatie die in 1 oor wordt gegeven. Toch blijkt dat de informatie van het andere oor ook gedeeltelijk wordt verwerkt.	
Gestabiliseerde beelden.....	424
Als beelden zo worden gestabiliseerd, dat oogbewegingen niets meer uitmaken, dan verdwijnt het visuele beeld. Dit gebeurt met fragmenten.	
Gestalt.....	135
Een eenvoudig, goedgeoriënteerd en stabiel geheel.	
Gestalten.....	350
De perceptie werkt met grotere gehelen.	
Gestaltpsychologen.....	340
Beweren dat het onderscheid tussen gewaarwording en waarneming artificieel en misleidend is.	
Gestaltpsychologie.....	27
De gestaltpsychologie stelt dat het geheel, “de Gestalt”, van de gevoelstoestanden, bewustzijnsinhouden, gewaarwordingen, enz..., meer is en kwalitatief anders dan een elementaire analyse van losstaande belevingen.	
Gestaltpsychologie.....	351
De organisatie van waarneming komt tot stand onder invloed van veronderstelde fysiologische processen in de hersenen, voor psychologische was in hun model geen plek.	
Gestaltpsychologie.....	603
Dieren en mensen moeten inzicht hebben in wat ze leren.	
Gevalstudies.....	69
Men doet hierbij eerst een anamnese (oproeping van alle gebeurtenissen uit het verleden)	
Gewaarwording.....	342
Is uiterst veranderlijk en onderhevig aan alle mogelijke externe invloeden.	
Gewoonte.....	470
Door gewoonte zullen wij bijvoorbeeld in bepaalde omstandigheden bepaalde verwachtingen hebben.	
Gibson.....	276,442
Erkent het onderscheid tussen waarnemen en gewaarwording niet. Volgens hem wordt de waarneming volledig bepaald door de stimulus en bijgevolg kan men daartussen een correspondentie leggen.	
Heeft onderzoek gedaan of het dieptezicht een biologisch gegeven is of niet.	
Gibson, James.....	99
Aanvaardt niet het traditionele oproepen van gegevens, de waarneming en de verwachting. Voor Gibson is perceptie een activiteit die een tijd kan duren en die niet vastgepind kan worden op het nu.	
Glaser en Glaser.....	476
Model voor verklaren stroop effect. Veronderstelt meerdere geheugensystemen.	
Gray en Wedderburn.....	174
Deden proeven met reproductie en constateerden dan mensen woorden herhaalden met een betekenis-principe.	
Gregory.....	381,399
Werkte op diepte illusoire diepte dimensie.	

Demonstreerde empirisch de aanwezigheid van een driedimensionale perceptie bij de Müller-lyer illusie.	
Grensmethode.....	284
Prikkel worden in een welbepaalde volgorde aangeboden, tot op het moment dat de proefpersoon van antwoord wisselt. Zo bekomt men per reeks een drempelschatting.	
Grensoverschrijding	158
Mensen die en foto moeten onthouden hebben de neiging om zich voorwerpen te herinneren die niet op de foto staan, maar hoogstwaarschijnlijk wel net buiten de grenzen van de foto aanwezig waren.	
Grootteconstantie	447
De grootte van een object nemen we als de invariant waar, ongeacht de afstand waarop het zich bevindt. De grootteconstantie wordt sterk beïnvloed door de informatie over de afstand en de relatieve grootte van de objecten.	
Hebb	110
Volgens hem zou een spoor zich eerst consolideren er zouden zich reverbererende cell assemblies vormen.	
Heider	499
Zie oorzaken en common-sense psychologie.	
Helderheid- en kleurconstanties	445
Is te wijten aan het feit dat we in onze waarneming van helderheid en kleur van een object steeds rekening houden met de totale omgeving. Er bestaat wel zoiets als de regressie naar reële objecten.	
Helmholtz	340
Veronderstelde dat er een één-op-één verband bestond tussen fysische prikkels en elementaire gewaarwording.	
Herhaling	191
Hoe langer een item in de buffer blijft, hoe groter de kans zou zijn dat hij in het permanente geheugen opgenomen wordt.	
Het 'normaal' vergeten.....	120
Ook in het ogenschijnlijk toevallig vergeten ziet Freud vele interacties van uit het onderbewuste.	
Het coca-cola experiment.....	466
Werkt op de subliminale perceptie. Door 2 berichten te tonen, schijnt de verkoop van coca-cola en popcorn gestegen te zijn.	
Hierarchisch netwerk.....	214
Werkt met semantische afstanden. Alle knopen die onder een bepaalde knoop x staan er direct of indirect mee verbonden zijn tot de klasse x behoren.	
Hintzman	218
Abstracte kennis is niet kant-en-klaar opgeslagen in permanente kennisstructuren in ons geheugen. Abstracte kennis komt naar boven wanneer we informatie uit het permanent geheugen opdiepen.	
Hoffding-probleem.....	138
Hoe is een stimulus in staat tot het activeren van relevante geheugensporen.	
Homeostase	518
Verwijst naar een evenwicht.	
Homunculus	63,167
De kleine mens in de mens, ook wel de centrale beslissingseenheid.	
Hoofdeffecten.....	76
parallel, ordinaal, disordinaal	

Hopfield.....	42
Ontwikkelde een artikel met een netwerk waarbij impulsen in beide richtingen zouden worden voortgeleid, en waarbij geen sprake is van globaal synchronisme.	
Horse race modellen.....	474
Wordt gebruikt om een groot aantal verschillende theorieën over het stroop effect aan te duiden, die echter alleen een gemeenschappelijke kern bezitten.	
Hubel en Wiesel	343
bepaalde cellen in de visuele cortex vuren bij een bepaalde gekromde lijn. Door verdere onderzoeken hebben ze aangetoond dat het brein hiërarchische organisaties kent.	
Hudsonplaten.....	400
Hull, Clark Leonard.....	20
Wou voor de neobehavioristische psychologie hetzelfde doen als Newton voor de natuurkunde. Volgens Hull moet een behaviorist zich behalve met stimulus-reactie connecties, ook bezig houden met het nut, en dus de overlevingswaarde van een bepaalde reactie.	
Hull, clark leonard.....	518
Zei met zijn drive theorie: het organisme is gemotiveerd om een interne toestand van “inertie” te bereiken, een toestand zonder stimulering. Hij heeft zijn theorieën omgezet in verschillende wiskundige formules.	
Humanistische psychologie.....	523
Maslow en Rogers	
Humanistische psychologie.....	57
Volgens de humanistische psychologie is iedere persoon verantwoordelijk voor zijn eigen handelingen. Ze benadrukt de menselijke kwaliteiten, als zijn vrije wil, zelf-actualisatie en zelf-realisatie.	
Hypnose.....	210
Hypnose lijkt niet het geheugen te verbeteren, maar de bereidheid te vergroten om naar onzekere zaken te raden. Werkt omdat, het een hernieuwde poging is, en men in ontspannen concentratie is. Hypnose is net zo effectief als de cognitieve methode, waar men wordt terug gebracht in de omstandigheden waarin men zich toen bevond.	
Hysterische verlammingen.....	568
Hierbij verliest iemand de controle over een deel van het eigen lichaam zonder dat een ziekte daarvoor verantwoordelijk is.	
Iconisch geheugen	167
Na het zien van een beeld, blijft er een visueel-zintuigelijk beeld gedurende enkel tientallen milliseconden in het geheugen aanwezig blijven.	
Het zichtbaar blijven van de stimulus, hoewel deze fysisch niet meer aanwezig is, zou gebaseerd zijn op het iconisch geheugen.	
Illusoire conjuncties	180
Kenmerken van voorwerpen worden afzonderlijk bewaard in het zintuiglijk geheugen.	
Illusoire diepte-dimensie	379
Beweging wordt vaak aan een figuur toegeschreven, en als een derde dimensie wordt gesuggereerd, dan wordt de tendens om de figuur als gesloten te zien groter.	
Impliciete persoonlijkheidstheorie	495
Mensen houden zich niet bezig met de inhoud van hun persoonlijkheidstheorie en kunnen daarom de inhoud helemaal niet kritisch beoordelen.	
Imprinting.....	510
Bestudeerde Lorentz met kuikens. Deze imprinting komt voor enkel in een kritische periode.	

Incidentele leerproducties	262
De proefpersoon weet niet dat aan het einde van de rit alle woorden herhaald moet worden.	
Individuele richtwaarden	425
Door mensen in 1 kamer te zetten en afstand te laten schatten worden ze door elkaar beïnvloedt.	
Indruksvorming	491
De eerste indrukken die men van iemand krijgt zijn beslissend voor aard en omvang van het verdere contact. Ongunstige eerste indrukken zijn moeilijker omkeerbaar dan gunstige eerste indrukken. Latere informatie krijg niet alleen een kleiner gewicht, ze verwerft bovendien een andere betekenis.	
Infantiele amnesie	130
Mensen hebben geen autobiografische herinneringen aan de eerste paar levensjaren.	
Informatietheorie	30
Ontwikkeling hiervan hangt nauw samen met de ontwikkeling van de telecommunicatie. Hoe groter de onzekerheid is, hoe groter de informatie is die de uiteindelijke boodschap oplevert. De informatie meet de onzekerheid, de redundantie schat de voorspelbaarheid. Heeft slechts een beperkte tijd geleefd, omdat de informatieformule niet beantwoord aan de beleefde en verwerkte informatie bij de mens. En omdat deze uitgaat van statistische S-R relaties.	
Informatieverwerkingstheorieën	30
Heeft als grote studie object de mentale processen. Sleutelwoorden bij deze richting zijn informatieverwerking, geheugen en beslissing.	
Informatieverwerkingstheoriën	167
Verschuiven het accent van het externe gedrag naar de interne processen. Men ziet hier opnieuw de homunculus de beslissing nemen. Volgens hen werken de hersenen als een kennisrafinaderij, die binnenkomende informatie destileerd.	
Instinctgedrag	506
Elk instinct is een eenduidige oorzaak voor een bepaalde gedraging en in een dergelijke verklaring spelen psychische processen geen rol.	
Instrumentele conditionering.....	588
Heeft drie typische karakteristieken: 1. Er worden steeds beloningen of straffen gegeven. 2. een dier moet steeds een reactie produceren.	
Integratie.....	62
Ook bij het uitvoeren van zelfs zeer eenvoudige bewegingen is er steeds een omvangrijke en snelle integratie aanwezig.	
Intelligentie.....	196
Vaak is het zo dat mensen met een hoog IQ goed presteren in allerlei proeven over de werking van het onmiddellijk geheugen. Ook wordt vaak een verband gevonden met reactietijden.	
Intentionaliteit	59
Het gedrag is steeds intentioneel gericht op het bereiken van bepaalde doeleinden. Dus elk gedrag is steeds de uiting van één of meer doelgerichtheden. Naast de complexiteit van de doelgerichtheid, moet nog vermeld worden dat de oorsprong van de doelgerichtheid niet steeds bewust is.	
Interactief-activatie model.....	237
Model van McClelland en Rumelhart over woordherkenning. Hierin speelt de woordkennis een rol bij het herkennen van de letters. Dit model biedt een verklaring voor woordsuperioriteitseffecten en woordfrequentie-effecten.	

Interferentietheorie	148
Sterkste aspect van de behavioristische psychologie.	
Hier heeft men verder te maken met retroactieve inhibitie en proactieve inhibitie.	
Cognitieve psychologen hebben aangetoond dat interferentie bij meer complex, zinvol leermateriaal niet optreedt.	
Interindividuele verschillen	280
Iedereen ziet, hoort andere dingen. Ook voor dieren geldt dit.	
Interindividuele verschillen	383
Deze ontstaan door een bepaalde vorm van intelligentie, de veldafhankelijkheid.	
Interne causale attributie	501
Het individu heeft het resultaat behaalt.	
Interne stimuli	590
Beïnvloeden het gedrag op dezelfde wijze als stimuli uit de omgeving.	
Interstimulus interval.....	420
Korte tijdsinterval tussen de beelden.	
Introspectie	12,46
Verwoording van wat men van binnen voelt. Hierover is geen intersubjectieve toetsing mogelijk. Introspectie toont maar een klein gedeelte van wat vroeger is opgeslagen.	
Intuïtieve mensenkennis	7
Is een grootmoeders psychologie. De kern bestaat uit de algemene regelmatigheden waarin wordt gegeneraliseerd over dergelijk logisch samenhangende mentale toestanden. Deze is vaag en kan niet kritische geëvalueerd worden.	
Intuïtieve theorie	435
Deze grijpt terug op de oude fysica wetten van bijv. Aristoteles.	
Inversieprobleem	50
We kunnen voorspellen welk patroon er op de schedel merkbaar zal zijn wanneer we weten welk hersengebied actief is, maar omgekeerd is bijna niet mogelijk.	
Involuntary attention	206
situaties waarin een taak wordt uigevoerd, waarbij deze niet interfereert met andere taken en dus geen verdere capaciteitsbelasting veroorzaakt.	
Ittelson	353
De wereld zoals wij die ervaren is het product, en niet de oorzaak van wat wij waarnemen.	
James-Lange theorie.....	553
Emoties zijn niet de oorzaak, maar het gevolg van de activatie van ons lichaam.	
Zonder de lichamelijke toestanden die volgen op de waarneming zou de waarneming zuiver cognitief van aard zijn.	
Specifieke lichamelijke reacties geven bezwaarlijk aanleiding tot specifieke emoties.	
Ook met adrenaline zijn emoties op te wekken.	
Jenkins en Dallenbach	146
Voerden experimenten uit waarmee werd aangetoond dat de snelheid van vergeten aanzienlijk kan worden gereduceerd als men de proefpersonen tussen het leren en de toetsing van het geleerde laat slapen.	
Ze hadden 1 grote methodologische fout: De slaapconditie impliceerde altijd een leren gedurende de avonduren. Slapen is verder geen periode waarbij er cognitief niets gebeurt.	
Johansson	432
Richt zich op de biological motion perception, het waarnemen van bewegingen die door mensen worden uitgevoerd.	

Kamin-effect.....	581
Van blokkeringsexperimenten. De conditionering van een nieuwe prikkel wordt bemoeilijkt door de aanvankelijke conditionering.	
Katona	137
Heeft een onderzoek gedaan naar de hypothese dat een serie items gemakkelijker geleerd en beter onthouden wordt als er een zinvolle organisatie in ontdekt wordt. Verder geldt bij een zinvolle organisatie dat hoe minder er onthouden hoeft te worden, hoe minder er vergeten wordt.	
Kennisrepresentaties.....	212
Naarmate het permanent geheugen beter georganiseerd is, zal de persoon ook minder vergeten, omdat bij hem alles met alles in verband staat.	
Kimble	571
Heeft criteria gegeven om leergedrag te omschrijven: Leren refereert naar een zekere permanente verandering in gedrag, welke gebeurt als het gevolg van oefening. Enz.	
Klassieke conditionering	574
Proef met hond en speeksel. De vleespoeder is de onvoorwaardelijke prikkel, die op een betrouwbare wijze een reactie uitlokt. De voorwaardelijke prikkel is de bel en na een aantal paarsgewijze aanbiedingen geeft dit de voorwaardelijke reactie.	
Kleurconstanties	445
Zie helderheid- en kleurconstanties.	
Knippenen	182
10 Procent van de tijd is er geen visuele input aanwezig. Het zintuigelijk geheugen vult deze gaten.	
Koffka.....	341
Was geïnteresseerd in de vraag: "Why do things look like they do?"	
Koffka.....	358
Volgens zijn minimum principe, geldt dat wij de eenvoudigste of meest homogene organisatie van de prikkelconfiguratie zullen vatten.	
Kohler.....	135
Werkte ook aan ordening van het geheugen. Heeft een tweevoudige invloed beschreven: Enerzijds de wil en anderzijds de organisatietendensen.	
Korte.....	421
Deed proeven op apperente bewegingen (schijnbeweging). Hij deed dit met twee lampjes.	
Korte`s wetten	422
Spatiale afstand, intensiteit van de vonken, spatiale separatie.	
Kritiek op Freud	122
Volgens Freud zouden negatieve ervaringen sneller worden vergeten dan positieve, hij had het hier echter over traumatische gebeurtenissen. Het blijkt dat totale amnesie voor een traumatische gebeurtenis zelden voorkomt. Een gebeurtenis vergeten kan, maar een gedachte onderdrukken is erg moeilijk. Flashbulb memories impliceren het tegenovergestelde.	
Kritiek spoorverval en consolidatie theorie	115
De tijd zelf als oorzaak van een bepaald verschijnsel nemen is fout. Want de tijd zelf kan geen oorzaak zijn, maar wel wat er gedurende die tijd gebeurt. Het reminiscentie-effect	
Külpe, Oswald.....	22
Heeft bewezen dat beeldloos denken mogelijk was, via de door zijn proefpersonen uitgevoerde associatietaken. Het aantal van deze associaties werd beperkt door de einstellung.	

Lachman, Lachman en Butterfield	34
Computeranalogie is vruchtbaar, omdat een computer instructies kan uitvoeren in gepaste symbolische vorm. Verder werkt een computer met algoritmen en maken ze gebruik van subroutines en compilers. Tenslotte werken computers conditioneel, en slaan ze data in dezelfde symbolische vorm op.	
Latent leren.....	602
Er is een verschil tussen leren en het gebruiken van het geleerde in performantie.	
Leerproblematiek	572
Wordt in verband gebracht met geheugen in ruime zin.	
Leerpsychologie	571
Heeft weinig te maken met school of onderwijssituaties. Centrale thema nu is de studie naar hoe informatie in ons geheugen wordt opgenomen en getransformeerd en opnieuw opgeroepen kan worden.	
Leesgedrag	183
De oogbewegingen zijn saccadische. Tijdens de oogsprongen ziet men niets.	
Leeuwenberg	415
De perceptuele eenvoud valt samen met wat wiskundig als eenvoudig kan worden voorgesteld.	
Leren.....	612
Kan in drie verschillende subtypes worden onderverdeeld: Leren door voorbeeld, leren door wat aangeboden wordt en leren door doen.	
Letterlijke representatie	229
Deze zijn geïndexeerd. Elk punt in de oppervlakterepresentatie is van een index voorzien.	
Levels of processing.....	245
Memorisatie wordt een bijproduct van wat de persoon met het perceptueel gegeven doet.	
Leventhal.....	559
Heeft onderzoek gedaan naar de kernvraag: bestaat emotie op zich? Levert kritiek op de Faciale feedback hypothese.	
Lewin.....	525
Een gestaltpsycholoog en vooral actief op het gebied van geheugenpsychologie.	
Lewin, Kurt	139
Beoogde een Gestaltpsychologie van de motivatie te ontwikkelen. Heeft mede de spanningstheorie “ontdekt”.	
Lexicale toegangstheorieën	240
Deze zijn ruwweg op te delen in twee klassen: zoekmodellen en activatiemodellen.	
Loftus	131
Onderzoek naar pseudoherinneringen	
Loftus, Elisabeth.....	156
Stelde een vijftal hypothesen op waarin de controverses over onthouden van ware en misleidende informatie worden samengevat: Vacant-slot-hypothese, Co-existentie, Substitutiehypothese.	
Lorenz.....	509
Werkte ook op het energie/instinct model. Hij werkte met ganzenkuikens. Als verduidelijking van zijn theorie heeft hij het Lorentzvat getekend.	
Luria	250
Heeft “geval S” beschreven, een man die alles kon onthouden.	
Maanillusie	450
Waarom is de maan groter aan de horizon dan in het zenit. Vier verklaringen: 1. we zouden de hemel als een afgeplatte koepel zien 2. Door de horizonafstand wordt de	

maan vergeleken met andere objecten 3. De maan wordt vergeleken met vliegtuigen 4. Stand van de ogen.	
Maintenance rehearsal	193
Het gewoon bijhouden in het onmiddelijk geheugen.	
Marko Marulic.....	2
Heeft voor het eerst de term psychologie gebruikt	
Marr	344
Vatte de waarneming op als een informatieverwerkingsprobleem dat uit drie delen bestond: Wat is het uiteindelijke doel (computationele vraag), Wat is de oplossing voor het probleem (representatie), hoe zijn deze in een natuurlijk systeem geïmplementeerd? Eerste fase geeft retinaalbeeld, een primaire schets, in de tweede fase worden oppervlakken afgeleid. Dan komt een 2,5 D schets een subjectief tweedimensionaal beeld dat ruimtelijke informatie bevat. Als laatste komt een 3-D objectmodel gevormd.	
Maslow	523
Naast de fysiologische en psychologische behoeften, zoals eten, drinken, veiligheid, sex, etc. Is er een tweede categorie behoeften te onderscheiden die leiden tot zelfactualisatie.	
McClelland.....	537
Het organisme streeft naar een affect-toestand. Het organisme zal positieve affecten maximaliseren en negatieve minimaliseren. Werkt met nAch (need to achieve).	
McDougall.....	506
Heeft onderzoek gedaan naar doelgerichtheid en instincten.	
Mentale rotatie.....	225
Kan volgens standaardassen; arbitraire, taakgedefinieerde assen; orientatievrije beschrijvingen; perspectiefwijziging.	
Mere exposure effect.....	468
Men heeft een voorkeur voor ‘oude’ figuren die niet te zien zijn geweest. Dit zou wijzen op het impliciet geheugen.	
Mesmer.....	54
Geloofde dat een mentale ziekte veroorzaakt was door een evenwicht van dierlijk magnetisme.	
Meta-analyse	77
Is een specifieke statistische analyse methode waarbij al de uitgevoerde studies in één grote analyse betrokken worden om aldus tot een duidelijke conclusie te komen.	
Meta-analytische analyse	481
Sterkte van conformisme daalt en er bestaan grote culturele verschillen.	
Meten van gewaarwordingen	293
Hierover zijn vele theoretische verklaring van verschillende mensen, de een beweerd een logaritmisch verband, anderen een kwadratisch en anderen beweerden dat het meten niet mogelijk was.	
Michotte	428
Heeft in Leuven veel onderzoek gedaan naar de causaliteitsindruk.	
Milgram.....	85
Zijn experiment is een casus geworden	
Mill	107
Aanhanger van het filosofisch associationisme, alle mentale processen zouden volgens hem onderworpen zijn aan associatie-principes.	
Miller.....	188
Het onmiddelijk gehugen kan niet meer dan zeven plus minus twee eenheden bevatten.	
Monothematische motivatietheorieën	547
Alles is te herleiden tot 1 basisbehoefte.	

Morton: Logogen model van Morton.....	242
Is ontwikkeld als een waarnemingsmodel. Het logogen dat het eerst zijn drempelwaarde bereikt zal ‘vuren’. Het is een snelle parallelle informatieverwerker.	
Universiteitscriterium is binnen dit model onoplosbaar.	
Motorisch script.....	560
Zie aangezichtsexpressie.	
Müller-Lyer illusie	396
Zou kunnen worden verklaard door oogbewegingen of door diepte zicht.	
Kan reeds geconstateerd worden bij jonge personen.	
Murray	537
Veronderstelde dat mensen meer motieven hebben die als tussenliggende variabelen het gedrag opwekken en richten. De motieven-hiërarchie is bij iedereen anders.	
Na-effect.....	564
Door een gunstig na-effect kunnen er motivationele proporties ontstaan die een organisme willens en wetens in een negatieve fase brengen.	
Na-effecten	427
Wordt bekomen door een constante beweging te fixeren gedurende een paar minuten.	
Necker cubus	366
Kubus die in twee figuraties kan worden gezien.	
Neisser	178
Er is geen verschil in opzoektijd wanneer er in een bepaalde reeks één of twee doelletters moesten worden gezocht worden. Dus in de hersenen kunnen meerdere stormen van informatie tegelijkertijd gefiltreerd worden.	
Neisser.....	35
De taak van een psycholoog is om te proberen de menselijke kennis te kennen, zoals iemand er probeert achter te komen hoe zijn computer werkt.	
Neo-behaviorimse	19
Hier wordt er tussen de stimulus en de reactie een tussenliggende variabele voor gesteld, die afgeleid wordt.	
Neuraal spoor	177
De inhoud van deze twee registers zouden over elkaar gelegd kunnen worden.	
Neurale netwerken.....	46
Weerstandig tegen visuele ruis, graceful degradation (bestandig tegen een bepaalde hoeveelheid schade) en heeft een inhoudadresseerbaar geheugen.	
Neurale verzadiging	359,372
Dit is te onderzoeken met interoculaire overdracht, als het effect bij het andere oog niet optreedt, dan is het centrale mechanisme weinig belangrijk.	
New Look psychologie.....	352
De context bepaalt gedeeltelijk wat men in de perceptuele situatie verwacht.	
Nieuwsgierigheid	521
Mensen kijken langer naar complexere situaties.	
Objectconstanties	445
Deze constanties in de waarneming komen tot uiting in verschillende dimensies (helderheid en kleurconstanties, vormconstanties, grootteconstantie, plaatsconstantie enz.)	
Observerend leren	609
Hieraan liggen 4 deelprocessen ten grondslag: Aandachtsprocessen, onthouden, gedragsproductieproces en motivationele processen.	
Omgekeerde T-illusie	390
Het verticale lijnstuk lijkt langer dan het horizontale. Zou komen door: zwaartekracht,	

neuroanatomie van oogstelsel, waarnemingsveld, onbewuste perceptie van derde dimensie, oogbewegingen. Illusie is het sterkst aanwezig op drie jaar.	
Omgevingsfactoren	528
De omgeving wordt door Lewin structureel ingedeeld als bestaande uit verschillende regio's, waartussen met of zonder problemen kan wisselen. Psychologische afstand speelt hierin een grote rol.	
Onderscheidingsconditionering.....	579
Hiermee is te onderzoeken of een beest verschillende dingen kan onderscheiden.	
Onmogelijke figuren	373
Van bijvoorbeeld Penrose en Escher.	
Ontwikkeld geheugen.....	254
ER zijn een paar gevalstudies bekend, waarbij de proefpersonen een uitstekend geheugen hebben. Geval S, Inaudi, diamandi, V.P, wonderober.	
Ontwikkelingspsychologie	91
Kan zowel met een follow-up als een longitudinale studie.	
Ooggetuigenissen	155
Zijn erg onderhevig aan suggestiebele ondervragingen.	
Oorzaken	499
Heider heeft onderzoek gedaan naar oorzaken van waarneming. Noemde dit later de common-sense psychologie.	
Oppel-Kundt-illusie.....	393
Orienteertaak	263
Heeft twee doelen: Ten eerste om de aandacht van de proefpersoon naar het leermateriaal te richten, ten tweede om de spontane intentionele leerproductie van de proefpersonen te verhinderen.	
Pad-analyse.....	73
Parallele vergelijking	199
Onmiddellijke en simultane vergelijking van het test-item met alle items uit de leerslijst. Parallele verwerking tredt op als de proefpersoon over een groot aantal beurten dezelfde doelstimulus moet ontdekken.	
Pavloviaanse conditionering	574
Zie klassieke conditionering	
PDP-modellen	44
Hierin worden complexe concepten gecodeerd in termen van globale patronen van activatie verdeeld over veel units in de matrix.	
Perceptie	33
Perceptuele defensie.....	461
Het is moeilijk in te zien hoe je selectief stimuli kunt afweren als je ze niet eerst hebt waargenomen. Daarom wordt waarneming opgevat als bestaande uit meerdere deelprocessen.	
Permanent geheugen	209
Dat informatie in het permanent geheugen nooit verloren wordt, is een werkhypothese.	
Perseveratietendens	285
Bestaat erin dat de proefpersoon te lang doorgaat.	
Personalisatie.....	62
De zelf-identiteit wordt steeds als referentie kader gebruikt om het gedrag uit te voeren.	
Persoon en gedragsdeterminanten.....	531
Subregio's zijn op te vatten als aspecten van iemands persoonlijkheid (vb: iemands	

noden, behoeften, interessen). Spanning kan van de ene subregio naar de andere overvloeien. Hij onderscheidt verder nog de behoeften en de quasi-behoeften.	
Persoonlijkheidstheorie van Allport.....	523
Wanneer iemands motieven een functionele autonomie hebben, kunnen wij ook een rijpe en unieke persoonlijkheid spreken.	
Persoonsperceptie.....	483
Persoonsschema`s.....	496
Schema is een mentale, georganiseerde representatie van een specifiek object of domein van objecten.	
Perspectief.....	161
De informatie die het best in het perspectief van de proefpersoon past wordt het beste onthouden.	
Het effect van het perspectief is zowel een leereffect als een reproductie effect.	
Phi fenomeen.....	420
Verwijst naar het zien van beweging wanneer beweging wordt gezien tussen twee vormloze stimuli.	
Piaget.....	165
Belangrijk geweest voor de ontwikkelingspsychologie.	
Hij heeft geargumenteed dat het geheugenspoor zich zal wijzigen onder invloed van de verstandelijke ontwikkeling van het kind.	
Piaget.....	580
Was van mening dat denken een voorwaarde is voor taal.	
Plaatsconstantie.....	451
Wordt vooral door ervaring bereikt.	
Plan.....	163
Serie voorgenomen acties om een doel te realiseren.	
Plateau.....	294
Vertrok van de veronderstelling dat de mens bij zichzelf niet de verhouding tussen twee gewaarwordingen kan bepalen.	
Plato`.....	104
Heeft de wastablettheorie en de duivenhok theorie op poten gezet	
Poggendorff-illusie.....	403
Deze neemt af met de leeftijd.	
Polariserende motivatietheorieën.....	547
Benadrukt een tweepool (toenadering vs aversieve tendens). Lewin en Freud.	
Polythematische motivatietheorieën.....	547
Er zijn een aantal basisbehoefte. Theorie van Nuttin.	
Ponzo-illusie.....	401
Deze neemt toe met de leeftijd. Het principe is: wat als verst gezien wordt , wordt langer of groter gezien.	
Prägnanz.....	405
perceptuele organisaties tenderen ‘goede gestalten’ te vormen.	
Precedentie-principe.....	444
Alleen het eerste signaal wordt door ons verder verwerkt.	
Preparedness hypothese.....	597
Hiermee heeft Seligman een viertal opvallende aspecten van fobie proberen te verklaren.	
Prestatiemotivatie.....	538
Interfereert met nAch. Prestatiemotivatie wordt verder sterk beïnvloed door opvoedingspraktijken. Personen waarvan de faalangst relatief sterker is dan de prestatie-motivatie hebben een voorkeur voor hetzij moeilijke hetzij makkelijke taken.	

Prikkel-bekrachtiger interacties.....	595
De effectiviteit van bekrachtigers wordt mede bepaald door de aard van de prikkels in de leersituatie.	
Prikkelgeneralisering.....	577
Er wordt een reactie geleerd op een prikkel, dan verandert men de prikkel en kijkt men in welke mate de geleerde reactie nog tot uiting komt.	
Prikkel-reactie interacties.....	595
Tussen bepaalde prikkels en bepaalde reacties ontstaan makkelijker associaties dan tussen andere.	
Priming effect.....	217
Verwerking van een item beïnvloed de verwerkingssnelheid van een verwant item.	
Prisoner`s dilemma game.....	91
Probabilistische functionalisme.....	355
De werkelijkheid kennen we maar in beperkte mate en door perceptie krijgt men steeds meer aanwijzingen waardoor de onzekerheid over de werkelijkheid vermindert.	
Probabilistische kenmerkmodellen.....	216
Nieuwere versie van hiërarchisch model. Werkt ook gedeeltelijk met semantische afstanden, maar de hiërarchische organisatie van de concepten is verdwenen.	
Procedureel geheugen.....	102
Het onthouden van hoe men bepaalde activiteiten verricht.	
Propositionele representaties.....	229
Deze bestaan uit lijsten, deze zijn opgebouwd uit bepaalde onderdelen en kunnen hiërarchisch of in een grafische structuur zijn geordend.	
Pseudoconditionering.....	579
Bij presentatie van een sterke aversieve stimuli een willekeurige niet gepaarde stimulus de reactie op de aversieve stimulus kan doen ontstaan.	
Pseudoherinneringen.....	131,211
Deze kunnen makkelijk ontstaan bij suggestiebele proefpersonen. De recovered memories kunnen ook pseudoherinneringen zijn. Deze zijn ook op te roepen tijdens hypnose.	
Psychoanalyse.....	56
Freuds psychologie van het alledaagse leven.	
Psychoanalytische studies.....	465
Beschrijft de subliminale perceptie anders, en bestudeerd deze aan de hand van bijvoorbeeld dromen.	
Psychofysica.....	282
Houdt zich bezig met het verband tussen de intensiteit van de fysische prikkels en de intensiteit van de gewaarwording.	
Psychogalvanische reactie.....	411
Het veranderen van de huidweerstand, ten gevolge van een shock.	
Psychologisch moment.....	180
Wanneer twee gebeurtenissen zeer kort na elkaar plaatsvinden dan men wij ze waar alsof ze tegelijkertijd plaatsgevonden hebben, dat is het psychologisch moment. Deze ligt tussen de 50 en 100 ms.	
Psychosomatiek.....	567
Hier onderzoekt men hoe de emotionele situatie waarin de persoon zich bevindt oorzaak kan worden voor de ontwikkeling van lichamelijke stoornis.	
Psychotherapie van Roger.....	524
Ook wel de “client-centered therapie. In deze therapie wordt door de therapeut iets aan zijn cliënt geboden wat die vroeger heeft gemist. Psychotherapie is dan ook niets meer	

en niets minder dan het aanbieden van een persoonlijke relatie, die gekenmerkt wordt door respect en waardering voor de cliënt.	
Pygmalion-effect	82
Is het effect dat optreedt, omdat het wordt verwacht. Hier zijn veel elkaar tegensprekende proeven. Het moet dus nog verder worden onderzocht (ook bij volwassenen)	
Quasi-behoefte	532
Hebben geen aanwijsbaar fysiologisch substraat. De persoon heeft een essentieel aandeel in deze behoeften.	
Raynor	542
Maakt onderscheidt tussen een niet-contingent pad en contigente paden.	
Reactie-bekrachtiger interactie.....	595
De effectiviteit van bekrachtigers wordt mede bepaald door de aard van de reactie in de leersituatie.	
Rebound effect	123
Als een gedachte eerste onderdrukt moet worden, dan komt deze later frequenter in het bewustzijn boven.	
Recovered memories	132
Kunnen pseudoherinneringen zijn.	
Referentiekaders.....	434
Bepaalt of we iets zien bewegen of het geheel.	
Relationeel onderzoek	69
Relationele theorie van de behoeften volgens Nuttin.....	548
Een individu heeft 1 basisbehoefte: welke handeling moet gesteld worden opdat het organisme normaal verder kan functioneren. Verder maakte Nuttin drie niveaus van grondtypes van gedragingen: sychofysiologische, psychosociale en existentiële. Deze beogen beide handhaving van het organisme en contact met de buitenwereld. Beiden zijn complementair.	
Reminiscentie effect.....	115
Het zich herinneren van het vergeten zonder dat er een nieuw leren voorkwam. Moeilijkheid van deze proeven was dat elke toetsing een partieel opnieuw leren van het leermateriaal gaf.	
REM-slaap.....	148
Rapid Eye Movement. De rem-fase van het slapen bevordert een consolidatie van het geheugenspoor. Verder bevordert de REM-slaap niet alleen het geheugen maar maakt het ook mogelijk dat een ontwikkelende persoon meer en meer kan leren.	
Representatietheorie van Kintsch.....	221
Hierin worden proposities centraal gesteld, voor het begrijpen van tekstfragmenten. Propositionen bestaan uit woordconcepten die volgens bepaalde regels zijn samengevoegd. Verder zou er nog een verschil zijn tussen expliciete informatie en impliciete informatie.	
Reproductietaak.....	264
Proefpersonen die een vrije reproductietaak verwachten reproduceerden de eerste woorden steeds beter dan de mensen die een herkenningstaak verwachten. De proefpersonen die een reproductietaak verwachten, maakten eerder semantische fouten.	
Retentie.....	246
Is niet alleen afhankelijk van de diepte van de analyse, maar ook van de relevantie van de verwerking.	
Retinale dispariteit.....	440
Elk oog produceert een eigen beeld.	

Retrograde amnese	184
Bepaalde patiënten kunnen na een trauma gebeurtenissen die aan het trauma voorafgingen niet meer herinneren.	
Retrospectie	12
Het mentale verwoorden nadat de taak beëindigd is	
ROC-curve	289
Receiver-operating-characteristic curve. Bij een signaal met grotere intensiteit verschuift de ROC-curve naar linksboven. Bij zwakke signalen nadert de ROC curve de diagonaal.	
Rogers.....	523
Progressie van de ontwikkeling van het menselijk individu zet hij in termen van een congruetie tussen het zelf en het ideale zelf.	
Rogers.....	58
Legt sterk de nadruk op het eigen vermogen van de persoon om inzicht in zichzelf te verwerven en zijn problemen op te lossen. Dit resulteerde in een niet-directieve manier van werken met patiënten en één en al oor zijn, zodat er werkelijke communicatie zou plaatsvinden.	
Rorschach	384
Met behulp van inktpatronen en het verhaal van de patiënt erbij, zal dat volgens Rorschach overeenkomen met wat er in deze patiënt afspeelt. Maar in hedendaagse literatuur wordt de waarde van de Rorschach-test tot bijna nul herleidt.	
Rosch.....	216
Lidmaatschap van een conceptuele categorie is geen alles-of-niets maar een minder-of-meer aangelegenheid. Werkte verder met een typicaliteitseffect.	
Rosenblatt.....	42
Werkte met een speciale categorie van parallelle netwerken, de zogenaamde perceptons. Zijn benadering is genotypisch.	
Rosenzweig	141
Verder onderzoek naar het Zeigarnik-effect, waarbij de motivatie van de proefpersoon wordt gemanipuleert. Er blijkt ondermeer dat personen met veel ambitie en een hoge prestatiemotivatie beter de onderbroken taken onthouden.	
Rubin figuur	367
Hierin kan zowel een vaas als twee gezichten worden waargenomen.	
Ruis	287
Komt ten eerste van neurale autonome activiteit. Kan komen van de apparatuur die de proefleider aanwendt. Ruis kan komen van de omgeving.	
Russisch motorische school	355
Perceptie wordt begeleid door motorische activiteit.	
SAS	204
Supervisory Attentional System. Voor non-routinematige handelingen.	
Scanning	227
Is een cognitief proces.	
Schaalillusie	413
De locatie is een minder krachtig selectie of groepeeringscriterium dan de continuïteit van de frequentie.	
Schachter	556
De emotionele beleving bestaat uit de waarneming van autonome “arousal”, waaraan de persoon een oorzaak toekent die uit emotioneel betekenisvolle omstandigheden is afgeleid. De kern van de emotionele beleving zou bestaan uit “arousal” en de attributie ervan.	

Schema`s	157,159,207
<p>Specifieke lichtbeelden uit de oorspronkelijke reeks worden niet onthouden, alleen het schema blijft bij. Ook wel de context die het begrijpen van een tekst mogelijk maakt. Verder hebben schema`s ook invloed op het ophalen van de informatie. Maken het mogelijk dat wij anticiperen op gebeurtenissen.</p>	
Schematheorie	162
<p>Schemata zijn in wezen stereotypen die in werking treden als er een gebeurtenis plaatsvindt, waarmee ze in verband gebracht worden. Zonder geëigende schemata wordt er überhaupt weinig zinvols waargenomen, laat staan onthouden. Echter deze schemata vertekenen de werkelijkheid.</p>	
Schijnbewegingen	419
<p>Ook wel de apperente beweging.</p>	
Script	163
<p>Is een actiepatroon met een stereotype volgorde.</p>	
Sechenov	18
<p>Was van mening dat de psychologie een fysiologische basis nodig had, immers, bij alles is spieractiviteit nodig.</p>	
Segmentatieprobleem	408
<p>Hierdoor kunnen spraakverwarringen optreden.</p>	
Selectieve aandacht	176
<p>Selectieve aandacht is dus niet nodig voor het beperken van de hoeveelheid informatie, maar voor het uitvoeren van een actie.</p>	
Selfridge	233
<p>Pandemonium model voor woordherkenning, met woordduiveltjes.</p>	
Seligman.....	597
<p>Heeft een Preparedness hypothese opgesteld.</p>	
Semantisch geheugen	102
<p>Omvat de abstracte kennis, los van eigen ervaringen</p>	
Semantisch geheugen	222
<p>Duidt op een objectief geheugen. Wordt niet beïnvloed door bijvoorbeeld een herinneringsproces.</p>	
Semantisch netwerk.....	44
<p>Bestaat uit knopen die kenniselementen voorstellen en relaties tussen knopen, aangeduid door pijlen. Er zijn eigenschapsrelaties (heeft) en superset relaties (is).</p>	
Semantische afstand	214
<p>De semantische afstand tussen twee woorden is de kortste weg tussen de met die woorden corresponderende concepten.</p>	
Semantische netwerken	219
<p>Zijn voornamelijk gebruikt om de conceptuele structuur van woorden, categorieën en zinnen af te beelden.</p>	
Seriële aftasting	199
<p>De leerlijst wordt één na één afgetast. We hebben hierbij een exhaustieve seriële aftasting (aftasting wordt tot het einde toe afgemaakt). En een zelf-beëindigende seriële aftasting.</p>	
Seriële reproductie.....	153
<p>Het van persoon op persoon doorvertellen van herinneringen. Hierdoor ontstaan weglatingen, rationalisering en trasformaties terecht.</p>	

Shiffrin en Schneider.....	203
Hebben flow-diagram opgesteld.	
Simon effect	472
De reactietijd van het op knoppen duwen, bij verschillende kleuren stimuli, blijkt afhankelijk te zijn van de plaats.	
Simulatie modellen.....	611
Deze proberen menselijke denkstappen met de computer na te bootsen, terwijl artificiële intelligente vooral bedoeld is om een efficiënt programma te maken dat oplossingen bedenkt.	
Skinner, Burrhus.....	19
Aanhanger van de naïeve vorm van behaviorisme	
Skinneriaanse conditionering	586
Ook wel operante conditionering, omdat het gaat om het leren van een gedragsreactie die opereert op de omgeving. Ook wel het R-type leren.	
Snelheids criterium.....	239
Het in de theorie of model voorgestelde proces van lexicale toegang moet ‘in real time’ kunnen verlopen.	
Sociaal conformisme	480
Door 1 proefpersoon tussen 7 personen te laten zitten, en hun om de beurt hun antwoord te laten geven, gaat de proefpersoon vaak mee met de andere personen. Want het zou beter voelen om overeenstemming te hebben. Ook minderheden kunnen invloed uitoefenen.	
Sociaal leren	605
Mensen leren niet alleen door iets te doen, maar ook door te denken.	
Socialisatieprocessen waren het voornaamste object van studie, maar ook leren op basis van observatie en imitatie werd onderzocht.	
Straffen of bekrachtigen van een model geef hetzelfde effect als wanneer dit bij de observator gebeurt als hij dat gedrag zelf zou uitvoeren.	
Solomons theorie.....	563
Theorie over het verdwijnen van emoties. Wanneer iemand in een bepaalde stemming is, zal er naar verloop van tijd een tegenbeweging worden ingezet. Hij formuleerde twee wetmatigheden:	
Een emotionele toestand die eenmaal door een prikkel is opgeroepen zal automatisch een tegengesteld emotioneel proces uitlokken.	
Het regelmatig oproepen van een bepaalde emotionele toestand zal met zich meebrengen dat het opponente proces steeds vroeger in de tijd en steeds nadrukkelijker wordt ingezet.	
Spatiale frequenties	373
Onze visuele cortex is differentieel gevoelig voor verschillende spatiale frequenties.	
Spatiele verbanden	600
Men leert niet de specifieke reactie, maar men leert verbanden.	
Spoorvervaltheorie	111
Theorie ontwikkelt door Ebbinghaus.	
Stabiele oorzaak	501
Oorzaak die ook in de toekomst aanwezig zal zijn.	
Stereotypen.....	495
Zijn het resultaat van een klassificatie.	
Sternberg, Saul	37
Richtte zich net als donders op de tijd tussen de prikkel en de reactie. Hij wou de verschillende stappen die zich in dat interval voor deden uitpluizen.	

Stevens	299
Was er een voorstander van om gewaarwordingen met grotere verschillen dan de juist merkbare te onderzoeken.	
Stimulering	520
Een organisme zoekt stimulering in plaats van deze te stimuleren. Het kunnen onderzoeken van iets nieuws gebeurt spontaan en er hoeft geen beloning tegenover te staan.	
Stroop effect	471
Genoemd naar John Ridley stroop. Als de kleur incongruent is met het kleurwoord, spreekt men van incongruente stroop-stimuli. Het effect is asymmetrisch. Dat betekent dat het benoemen van kleuren wel gehinderd wordt door de aanwezigheid van een incongruent kleurwoord, maar dat het lezen van een woord geen interferentie ondervindt van de aanwezigheid van een incongruente kleur.	
Structureren	248
Door het structureren van items kunnen meer onderdelen worden opgenomen in het geheugen. Het heeft dus een positief effect op onthouden.	
Subceptie	463
onbewuste non-verbale discriminatie.	
Sublimatie.....	508
Es-impulsen die verhinderd worden zich direct te uiten door het Super-ego (uber-ich) en zich verplaatsen naar andere vormen van bevrediging.	
Subliminale perceptie	462
Perception occurring even though the stimulus input is presented so briefly or at such a low intensity as to be below the threshold of awareness.	
Het is een noodzakelijke voorwaarde voor perceptuele defensie.	
Subsumption.....	164
Een proces in de hersenen die informatie onder een bepaalde noemer brengt.	
Suffix effecten	170
Bij de auditief gepresenteerde lijsten wordt met name het laatste item beduidend beter gereproduceerd dan bij visueel gepresenteerde lijsten. Dit wordt toegeschreven aan het echoïsch geheugen. Dit kan omdat deze van langere duur is dan het iconisch geheugen.	
Synesthesie	252
Vervloeiing van zintuigkenmerken bij het horen van een bepaald woord.	
Systematische desensitisatie.....	614
Bepaalde principes van klassieke conditionering worden toegepast. Eerste fase van relaxatie, gedragsanalyse en finale fase waarbij de gerelaxeerde toestand wordt getoond bij angstige situaties.	
Taakspanning	144
Belangstelling zorgt voor een grotere taakspanning.	
Taalverwerving.....	516
Verwerving van normaal taalgebruik is gegarandeerd voor kinderen tot en met de leeftijd van zes jaar.	
Tabula rasa	104
Theorie van Plato, waarin het opslaan van informatie in het geheugen vergeleken werd met het maken van een afdruk op een plankje met was. De termen als inprenten, indruk en impressie kunnen aan deze theorie worden gekoppeld. Ook Aristoteles heeft hieraan mee gewerkt.	
Terugzoekproces	176
kan zich zowel in het visuele als in het auditieve domein afspelen en het resultaat ervan is afhankelijk van de duur van de zintuiglijke beklijving in het zintuiglijk geheugen.	

Thematic apperception test (TAT)	386
De persoon moet vertellen wat er is gebeurd, wat er aan het gebeuren is en wat er nog zal gebeuren.	
Thiéry	397
Heeft in zijn doctoraatsproefschrift de hypothese van diepte-aanwijzingen bij de Müller-lyer illusie uitgewerkt.	
Thorndike	582
Leren door gissen en missen, de wet van het effect.	
Tinbergen	516
Bestudeerde de instinctieve seksuele gedragingen van stekelbaarzen.	
Tip of the tongue	212
Falende zoekprocessen waarbij zich af en toe wel delen of aspecten van het gezochte manifesteren.	
Titchener, Edward	13
Aanhanger van het associatieve ideeëngoed. Hij vond dat de experimentele psycholoog tot doel had om de structuur van de hersenen te ontrafelen en maakte zo van de psychologie een mentale scheikunde.	
Toegepaste psychologie	92
Stelt zich als doel de harmonie tussen de actuele mens en het actuele milieu optimaal te maken.	
Token-economy programs.....	617
Tokens zijn secundaire bekrachtigers die na verloop van tijd de patiënt in staat stelt om meer primaire bekrachtigers aan te schaffen. Het beoogt geen totale genezing, maar een stapsgewijze ontwikkeling van gewenst gedrag.	
Tolman	522
Tolman vervangt de drive van Hull door cognities. Volgens hem wordt het organisme niet geactiveerd door de behoefte aan herstel van evenwicht, maar door de aantrekkingskracht van bepaalde doelen.	
Tolman	598
Heeft een cognitieve leerpsychologie opgesteld.	
Toren van Hanoi.....	101
TOTE.....	61
Test-Operation-Test-Exit.	
Tulving	222
Zag nog een onderscheid tussen het semantisch en episodisch geheugen. Semantisch duidt op een objectief geheugen. Episodisch duidt op een gebeurtenis specifiek dus subjectief geheugen.	
Tunnel onderzoek	416
Met de oost en westbuis ter hoogte van schiphol.	
Turing	34
Heeft vertaalcomputers gemaakt tijdens WOII.	
Turvey	178
Toonde aan dat het zintuiglijk geheugen eerder opgevat moet worden als bestaande uit verschillende opeenvolgende reeks van niveau`s.	
Tweede Gestaltwet	387
Het geheel is meer en anders dan de som van de delen. Het geheel domineert de delen en kan daardoor het zien van details verdoezelen.	
Tweede signaalsysteem	580
Hierop deed Pavlov een beroep om dingen te verklaren die niet verklaard konden worden met de klassieke conditionering.	

Tweedimensionele illusies	389
Tweevoudige-leerproces theorieën.....	592
Geleidelijk begonnen vele leerpsychologen in te zien dat beide processen, leren door contiguïteit of door bekrachtiging, steeds werkzaam waren en dat vooral in complexere situaties.	
Uber-ich.....	508
Systeem van beperkende en remmende krachten die inwerken op vooral de seksuele impulsen. Vervult de functie van het geweten.	
Uitdoving.....	577
Het verdwijnen van de voorwaardelijke reactie op de voorwaardelijke prikkel. Is een vorm van interne inhibitie	
Uniciteitscriterium.....	239
Het voorgestelde proces van lexicale toegang moet convergeren op het ene juiste element.	
Valentie	532
Resulteert uit een eigenschap van een object en een eigenschap van een subregio.	
Valium.....	185
Zou een grote negatieve invloed hebben op de overdracht van kennis uit het onmiddellijk naar het permanent geheugen.	
Varendonck	154
Heeft proeven gedaan naar de hypothese (is bevestigd) dat kinderen antwoorden in overeenstemming met de impliciete of expliciete suggesties van de ondervrager.	
Variabelen	74
proefleider, experimenteel, controle, onafhankelijke.	
Veldafhankelijkheid	383
Veldafhankelijk zijn vaak de vrouwen en veldonafhankelijk zijn vaak de mannen.	
Veldafhankelijke personen hebben eerder een globale intelligentie en veldonafhankelijke personen eerder een analytische intelligentie.	
Veldpsychologie van Lewin.....	525
Het is een spatiale of topografische theorie. Ze is uitgewerkt aan de hand van ruimtelijke voorstellingen (en wiskundige formules). Determinanten van gedrag noemt Lewin de Lebensraum, dat is de totaliteit van factoren die iemands gedrag op een bepaald ogenblik beïnvloeden. Actuele kenmerken zijn hier het belangrijkste. $B = f(P, E)$ met B= behavior, P= person, E=environment (omgevingsfactoren)	
Ventriloquisme	444
We horen de stem van een bukspreker uit de mond.	
Verbeeldingsprocessen.....	249
Kunnen het structureren van te leren stoffen vergemakkelijken en helpen dus bij het leren van woorden. Er is geen positief effect van bizarre voorstellingen.	
Verdringingshypothese.....	119
Een emotioneel traumatisch gebeuren wordt van een bewuste toestand verdrongen door de persoon om te vermijden dat pijnlijke negatieve emoties blijvend verwerkt moeten worden. Uitgewerkt door Freud.	
Verdwijnen van emoties.....	563
Theorie van Solomon.	
Verkeersproef.....	357
Door met de wegbeschildering te spelen, kregen de automobilisten een optische rem.	
Verwachten.....	600
Dieren leren geen specifieke reactie, maar hebben een verwachting van wat ze krijgen.	

Verwachting	469
Na wat de verwachting van de persoon is, ziet een persoon ook. Ook tachiscopisch worden verwachte voorwerpen sneller herkend.	
Verwachtingsfouten	207
Schemata maken het mogelijk dat we anticiperen op gebeurtenissen, is er een grote onverwachte discrepantie tussen invoer en verwachting dan is er sprake van een verwachtingsfout.	
Verwachtingstheorie van Tolman	522
Zie tolman	
Verworpen kanaal	173
Items van het verworpen kanaal kunnen voorbij het zintuiglijk geheugen tot in het onmiddellijk geheugen doordringen. Ook herkent men zijn naam als deze op die plek wordt aangeboden.	
Vierkant van Helmholtz	394
Houdt verband met omgekeerde T-illusie	
Visual noise	168
Maakt het beeld wat in het iconisch geheugen aanwezig zou kunnen zijn onbruikbaar.	
VM-conditie	202
Is een zoektaak waarbij over de verschillende beurten alle afleiders soms geheugenset-items zijn en alle geheugenset-items soms afleiders zijn.	
Völkerpsychologie	14
De psychologie van Wundt tegen 1904. De menselijke geest heeft ten ontwikkeling doorgemaakt die aan de geschiedenis van culturele producten af te lezen is.	
Von Frisch	517
Heeft de instinctieve communicatie van bijen onderzocht.	
Von Restorff	135
Een afwijkend item wordt beter onthouden: het “von Restorff effect”. Homogeniteit maakt het leren moeilijk. Dit effect treedt op onafhankelijk van de intentie van de lerende.	
Voorwaardelijke prikkel	576
Bij de proef met hond is dit de bel.	
Vormconstantie	446
Wordt bereikt via object-herkenning.	
Vraag-kenmerken	78
Het feit te weten betrokken te zijn in een experiment maakt dat je je eigen gedrag verandert.	
Vrije reproductie taak	186
Taak waarbij proefpersonen woorden in gelijk welke volgorde moeten terugroepen. Hier vindt men snel een seriële-positiecurve, dat wil zeggen dat de eerste en laatste woorden vrij goed worden weergegeven.	
Waardetoekenning	459
Heeft invloed op de schatting van grootte.	
Waarneming	342
Is zeer stabiel.	
Waarom	505
Dit is de belangrijkste vraag voor motivatie onderzoek.	
Wagner en Rescorla	581
Ontwikkelden een methode waarbij in een mathematische formule de sterkte van het Kamin effect kan worden voorspeld.	

Warrington en Weiskrantz.....	101
Hebben een systematisch onderzoek gedaan waaruit bleek dat patiënten met organische amnesie sprake was van een intact onbewust geheugen.	
Watson.....	555
Baby's beschikken over 3 aangeboren emoties: liefde, woede en vrees. De emoties van volwassenen zouden hierop terug te voeren zijn volgens hem.	
Watson.....	580
Stelde dat denken een vorm is van onhoorbaar praten.	
Watson, John Broadus.....	15
Stichter van het behaviorisme. Legde relaties tussen dieronderzoek en de psychologie van de mens. Was tegen introspectie, omdat dit subjectieve gegevens levert en vond dat de psychologie wat te bieden moest hebben in de praktijk.	
Weber-fractie.....	292
minimale intensiteit om een differentiële drempel te bereiken berekend kan worden vanuit het product van de intensiteit van de aanvangsprikkel met een constante k. Deze fractie is redelijk constant binnen 1 bepaald zintuig.	
Weiner.....	501
Heeft een aantal oorzaken voor gedragingen opgesteld in een viervelden tabel, met twee dimensies: intern/extern, stabiel/instabiel. Later kwamen hier nog bij: controleerbaar/oncontroleerbaar en nog later globaal/specifiek.	
Weisstein.....	348
Deed proeven met object-superioriteit.	
Werkgeheugen.....	194
De geheugenspan van woorden wordt beïnvloed door de woordlengte.	
Wertheimer.....	405
Mensen en dieren zien bij de eerste oogopslag een geordende wereld.	
Wertheimer.....	420
Stelde vast hoe de perceptie van apparente beweging gebonden is aan beperkingen in tijd en ruimte.	
Wertheimer, Max.....	29
Heeft een studie gedaan over stroboscopische beweging.	
Wet van continuïteit.....	410
De invloed van gelijkheid en continuïteit is vaak niet te onderscheiden.	
Wet van eenvoudigheid.....	413
Personen tenderen de fysische prikkels zo te structureren dat het eindproduct zo eenvoudig mogelijk overkomt.	
Wet van gelijkheid.....	409
Wet van het effect.....	584
De beloonde gedragsreactie wordt dankzij de beloning volledig automatisch sterker met de prikkel verbonden dan gelijk welke andere reactie die in die situatie gesteld wordt. Dit effect is wel assymetrisch omdat enkel een beloning een duidelijk leereffect heeft, aldus Thorndike.	
Wet van nabijheid.....	407
Door de nabijheid wordt onwillekeurig een bepaalde structuratie bij voorkeur gezien.	
Wetenschappelijk.....	9
Empirische gegevens, systematische verzameld, goede aard van uitspraken	
Witte beer gedachte.....	123
Proef op gedachte-onderdrukking, hieruit bleek dat gedachte-onderdrukking een direct, paradoxaal effect heeft.	

Woordherkenning.....	234
<p>Het meest simpele model is template matching. Selfridge kwam in de jaren 60 met het pandemonium model. Model met beeldduiveltjes op verschillende hiërarchische geordende niveaus. McClelland en Rumelhart stelden een model op waarbij woordkennis een rol speelt bij het herkennen van de letters. Er zijn twee processen te ontdekken: het proces van segmentatie en identificatie en het proces van interpretatie.</p>	
Wulf	135
<p>Onderzocht voor het eerste de volgende hypothese: Er zullen autonome en fysiologische krachten bestaan die op de sporen in werken om hun inhouden te wijzigen in een vorm die beter aansluit bij een goede gestalt.</p>	
Wundt.....	276
<p>Werkte met de term apperceptie.</p>	
Wundt.....	393
<p>Het vergt meer tijd om lange oogbewegingen uit te voeren en de inspanning zal proportioneel gelijk zijn aan de lengte van de stimulus.</p>	
Wundt, Wilhelm.....	1,10
<p>Stichte in 1879 het eerste psychologische laboratorium. Hierin werden vele experimenten gedaan die betrekking hadden op bewustzijnsprocessen (reactietijden). Probeerde verder veel informatie te halen uit introspectie. Deelde gewaarwordingen op in 4 eigenschappen: modaliteit, kwaliteit, intensiteit en duur. Kortom het oeuvre van Wundt combineert de strikt wetenschappelijke-experimentele benadering met een meer geesteswetenschappelijke benadering</p>	
Zeigarnik-effect.....	141
<p>Het onthouden van onvoltooide taken lukt over het algemeen beter dan onvoltooide taken. Deze is echter wel zeer sterk afhankelijk van de context. Zonder prestatiemotivatie komt dit effect niet tot uiting.</p>	
Zelfeffectiviteitsverwachting	609
<p>gedragsmatige ervaringen, observerend leren, verbale beïnvloeding, interpretatie fysiologische gesteldheid van het lichaam.</p>	
Zelf-kennis	613
<p>Helpt niet bij aan de gedragsverandering en is vaak misleidend.</p>	
Zimbardo	86
<p>Zijn studie is historisch geworden</p>	
Zintuigelijk geheugen.....	167
<p>Wordt opgedeeld in verschillende soorten: iconisch geheugen, echoïsch geheugen, selectieve aandacht, cognitieve verwerking?</p>	
Zoekprocessen.....	199
<p>Er zijn de seriële vergelijking en de parallelle vergelijking. Het geheugen blijkt volgens een seriële afstasting die exhaustief verloopt te werken.</p>	